

Ordinul nr. 223/19.12.2018

pentru aprobarea Regulamentului privind cadrul organizat de tranzacționare a produselor standardizate pe piețele centralizate de gaze naturale administrate de Societatea Bursa Română de Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) – S.A.

Având în vedere prevederile art. 99 lit. d) și ale art. 146 alin. (1) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 5 alin. (1) lit. c) și ale art. 10 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 3 din Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 105/2018 pentru aprobarea Regulilor generale privind piețele centralizate de gaze naturale,

președintele Autorității Naționale de Reglementare în domeniul Energiei emite următorul ordin:

Art. I – Se aprobă Regulamentul privind cadrul organizat de tranzacționare a produselor standardizate pe piețele centralizate de gaze naturale administrate de Societatea Bursa Română de Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) – S.A., prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

ART. II - Departamentele de specialitate din cadrul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei vor urmări respectarea prevederilor prezentului ordin, iar Societatea Bursa Română de Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) - S.A., în calitate de operator al piețelor centralizate de gaze naturale, și participanții la piețele centralizate de gaze naturale administrate de Societatea Bursa Română de Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) - S.A. vor proceda la ducerea la îndeplinire a acestuia.

ART. III - Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei,
Henorel Florin SOREATĂ

**REGULAMENT PRIVIND CADRUL ORGANIZAT DE TRANZACȚIONARE
A PRODUSELOR STANDARDIZATE PE PIEȚELE CENTRALIZATE DE GAZE
NATURALE ADMINISTRATE
DE SOCIETATEA BURSA ROMÂNĂ DE MĂRFURI S.A.
(ROMANIAN COMMODITIES EXCHANGE S.A.)**

CAPITOLUL I

SCOP

Art. 1. - Prezentul regulament stabilește cadrul organizat pentru tranzacționarea gazelor naturale pe piețele centralizate de gaze naturale administrate de Bursa Română de Mărfuri S.A.(Romanian Commodities Exchange S.A.) în calitate de operator licențiat (denumită în cele ce urmează BRM), având două segmente:

- Piața produselor standardizate pe termen scurt;
- Piața produselor standardizate pe termen mediu și lung.

CAPITOLUL II

TERMENI, DEFINIȚII ȘI ABREVIERI

Art. 2. – (1) În înțelesul prezentului regulament, termenii folosiți au următoarele semnificații:

- a) **Piața produselor standardizate pe termen scurt** reprezintă cadrul organizat de tranzacționare a gazelor naturale în baza unor tranzacții cu executare imediată, având ca obiect transferul dreptului de proprietate în Punctul Virtual de Tranzacționare (denumit în continuare „PVT”), pe baza raportului de tranzacționare, asupra unor cantități de gaze naturale ce urmează a fi livrate în PVT, în profil orar constant, în intervalul de timp rămas până la sfârșitul zilei gaziere în curs la data încheierii tranzacției Within-Day (WD) sau în ziua gazieră următoare datei încheierii tranzacției Day-Ahead (DA);.
- b) **Piața produselor standardizate pe termen mediu și lung** reprezintă cadrul organizat de tranzacționare a gazelor naturale în baza:
- i) unor contracte standard de vânzare-cumpărare cu termen suspensiv de minimum 2 zile calendaristice de la data încheierii tranzacției, având ca obiect transferul dreptului de proprietate în PVT, pe baza raportului de tranzacționare, asupra unor

cantități de gaze naturale ce urmează a fi livrate în PVT, în profil zilnic constant, pentru o perioadă de timp mai mare de o zi gazieră;

- ii) unor contracte standard EFET ce reflectă condițiile specifice ale pieței gazelor naturale din România, contracte preagreate de către părțile participante la tranzacție sau a unor contracte de vânzare-cumpărare propuse de către participantul inițiator al ordinului de tranzacționare, cu termen suspensiv de minimum 2 zile calendaristice de la data încheierii tranzacției, având ca obiect transferul dreptului de proprietate în PVT, pe baza raportului de tranzacționare, asupra unor cantități de gaze naturale ce nu pot fi modificate ulterior și care urmează a fi livrate în PVT, în profil constant stabilit prin contract, pentru o perioadă de timp mai mare de o zi gazieră.

c) Produse standard – produse care sunt standardizate atât în ceea ce privește durata livrărilor de gaze naturale cât și în ceea ce privește locul de livrare, respectiv PVT;

d) Autoritate competentă - Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei denumită în continuare „ANRE”)

e) Operatorul de Transport și Sistem - OTS, în speță S.N.T.G.N. Transgaz S.A.;

f) Broker - persoana fizică aflată în relații de muncă cu operatorul economic sau cu o societate de brokeraj, având ca principale atribuții menținerea relației cu operatorul pieței centralizate, introducerea și întreținerea ordinelor în timpul ședințelor de tranzacționare și dreptul de a angaja răspunderea operatorului economic pe care-l reprezintă în relația cu operatorul pieței centralizate;

g) Contraparte – entitate care se interpune, din punct de vedere financiar, între vânzător și cumpărător, devenind cumpărător pentru vânzător, respectiv vânzător pentru cumpărător, cu scopul asigurării procesului de decontare a tranzacției încheiate pe piață, în numele acestora. BRM asigură rolul de contraparte în cadrul tranzacțiilor pe termen scurt desfășurate pe piețele centralizate de gaze naturale și poate asigura rolul de contraparte și în cadrul tranzacțiilor pe termen mediu și lung;

h) Casa de clearing – societate financiară pe care BRM o desemnează să asigure rolul de Contraparte. Casa de clearing operează conform procedurii proprii, conform licenței proprii și aprobărilor obținute din partea organismelor de supraveghere financiară ESMA;

i) Convenție de participare - acord standard definit de operatorul pieței centralizate, care care se încheie cu participanții, conform modelului prevăzut în Anexa nr. 2; convenția de

participare prevede drepturile și obligațiile reciproce ale părților privind participarea la Piețele centralizate de gaze naturale administrate de către BRM;

j) Acord cadru pentru prestari servicii de contraparte: acord încheiat între participantul la piață și Casa de clearing/Contraparte prin care se stabilesc condițiile de garantare a tranzacțiilor, conform modelului prevăzut în anexele care fac parte integrantă din procedurile specifice acestui tip de tranzacționare;

k) Ofertă de vânzare/cumpărare-ofertă introdusă de către participanți, constând dintr-o pereche preț-cantitate și care reprezintă angajamentul ferm al participantului;

l) Preț - prețul la care s-a efectuat tranzacția, înregistrat în sistemul de tranzacționare;

m) Raport de tranzacționare - situație emisă de sistemele de tranzacționare ale BRM către OTS pentru fiecare participant, conținând date complete privind tranzacțiile realizate, pe baza căreia se efectuează transferul dreptului de proprietate în PVT a cantităților de gaze tranzacționate de participanți;

n) Sisteme de tranzacționare – sisteme informatice certificate exploatate și administrate de BRM în scopul realizării tranzacțiilor;

o) Sesiunea de tranzacționare – interval de timp în care se derulează procesul de tranzacționare și în care se pot introduce, modifica sau anula oferte și încheia tranzacții dacă sunt îndeplinite condițiile de corelare a ofertelor de vânzare cu cele de cumpărare;

(2) Ceilalți termeni utilizați în prezentul regulament au semnificația prevăzută prin legislația specifică.

CAPITOLUL III

PARTICIPANȚII LA PIAȚĂ

Art. 3. (1) Prezentul regulament se aplică titularilor unei licențe valabile emise de către ANRE pentru comercializarea gazelor naturale, titularilor de licență de distribuție, titularilor de licență de înmagazinare din sectorul gazelor naturale și clienților finali care au încheiat, în prealabil, contract de echilibrare și acces la PVT cu OTS.

(2) Operatorii de distribuție și operatorii de înmagazinare pot participa la tranzacționare doar pentru a cumpăra gaze naturale. Clienții finali care au încheiat contract de echilibrare și acces la PVT cu OTS au drept de tranzacționare pe sensul de cumpărare, iar pe sensul de vânzare au dreptul să vândă gaze naturale doar pentru a-și echilibra în mod eficient portofoliul propriu.

(3) Participarea la tranzacționare este permisă și operatorului de transport și de sistem, în scopul: întreprinderii acțiunilor de echilibrare fizică a sistemului de transport, achiziției unor volume de gaze naturale necesare acoperirii consumului tehnologic al SNT și constituirii stocului minim obligatoriu de gaze naturale.

Art. 4 (1) Înscrierea, suspendarea sau revocarea participanților la piețele centralizate, depunerea ofertelor și organizarea ședințelor de tranzacționare se desfășoară în conformitate cu procedurile specifice avizate de autoritatea competentă.

(2) Înregistrarea participanților la piața centralizată de gaze naturale se face la solicitarea scrisă a acestora, adresată BRM, prin încheierea Convenției de participare.

CAPITOLUL IV

PRODUSE DESTINATE TRANZACȚIONĂRII

Art.5. – (1) Produsele care pot fi tranzacționate pe piețele centralizate de gaze naturale administrate de BRM, sunt următoarele:

A. Produse standardizate pe termen scurt

- a) Within-day (livrare restul zilei);
- b) Day-ahead (livrare ziua următoare).

B. Produse standardizate pe termen mediu si lung

B1. Produse standard, atât în ceea ce privește locul de livrare (PVT), cât și durata livrarilor, ce vor fi tranzacționate în baza contractelor standard avizate de ANRE :

- a) Week (interval de livrare - săptămâna gaziera);
- b) Month (interval de livrare - luna gaziera);
- c) Quarter (interval de livrare - trimestrul gazier);
- d) Semester (interval de livrare - semestrul gazier);
- e) Cold season (interval de livrare – trimestrele IV și I gaziere);
- f) Warm season (interval de livrare – trimestrele II și III gaziere);
- g) Gas year (perioada de livrare - anul gazier);
- h) Calendar year (perioada de livrare – anul calendaristic).

B2. Produse standard, atât în ceea ce privește locul de livrare (PVT), cât și durata livrarilor, ce vor fi tranzacționate în baza contractelor tip EFET/contractelor preagreate:

- a) Weekend (interval de livrare sambata – duminica)
- b) Week (interval de livrare - saptamana gazieră)
- c) Month (interval de livare - luna gazieră)
- d) Quarter (interval de livrare - trimestrul gazier)
- e) Semester (interval de livrare - semestrul gazier)
- f) Cold season (interval de livrare – trimestrele IV si I gaziere)
- g) Warm season (interval de livrare – trimestrele II si III gaziere)
- h) Gas year (perioada de livrare - anul gazier)
- i) Calendar year (perioada de livrare – anul calendaristic).

B3. Produse standard, atât în ceea ce privește locul de livrare (PVT), cât și durata livrarilor, ce vor fi tranzacționate în baza contractelor propuse de către participantul inițiator al ordinului de tranzacționare :

- a) Week (interval de livrare - saptamana gazieră)
- b) Month (interval de livare - luna gazieră)
- c) Quarter (interval de livrare - trimestrul gazier)
- d) Semester (interval de livrare - semestrul gazier)
- e) Cold season (interval de livrare – trimestrele IV si I gaziere)
- f) Warm season (interval de livrare – trimestrele II si III gaziere)
- g) Gas year (perioada de livrare - anul gazier)
- h) Calendar year (perioada de livrare – anul calendaristic).

(2) Lista cu descrierea si caracteristicile fiecarui produs standard este prevăzută în Anexa 1 la prezentul Regulament.

CAPITOLUL V

PRINCIPII ȘI CERINȚE SPECIFICE PIETELOR PRODUSELOR STANDARDIZATE

Principiile si cerințele specifice pieței produselor standardizate pe termen scurt

Art. 6. (1) Participarea la tranzacționare este permisă în condițiile semnării de către participantul la piață a Convenției de participare și a încheierii prealabile a unui acord-cadru cu BRM în calitate sa de contraparte.

(2) Participarea la tranzacționare este permisă titularilor licenței de furnizare care au încheiat, în prealabil un contract de echilibrare și acces la PVT cu OTS.

(3) Participarea la tranzacționare este permisă și operatorului de transport și de sistem, în scopul întreprinderii acțiunilor de echilibrare fizică a sistemului de transport.

(4) Participarea la tranzacționare este permisă și operatorilor de distribuție, operatorilor de înmagazinare și clienților finali care au încheiat, în prealabil, un contract de echilibrare și acces la PVT cu OTS, aceștia având drept de tranzacționare pe sensul de cumpărare. Clienții finali, pe sensul de vânzare, au dreptul să vândă gaze naturale doar pentru a-și echilibra în mod eficient portofoliul propriu.

(5) BRM asigură disponibilitatea platformei de tranzacționare a produselor standardizate pe termen scurt 24 de ore/zi, 7 zile pe săptămână.

Principiile si cerințele specifice pieței produselor standardizate pe termen mediu și lung

Art. 7. (1) Participarea la tranzacționare este permisă în condițiile semnării de către participantul la piață a Convenției de participare și, după caz, a încheierii prealabile a unui acord-cadru cu Contrapartea.

(2) Participarea la tranzacționare este permisă titularilor licenței de furnizare care au încheiat, în prealabil, un contract de echilibrare și acces la PVT cu OTS.

(3) Participarea la tranzacționare este permisă OTS în scopul cumpărării gazelor naturale necesare pentru acoperirea consumului tehnologic și pentru constituirea stocului minim obligatoriu de gaze naturale, precum și operatorilor de distribuție, operatorilor de înmagazinare și clienților finali, cu condiția încheierii, de către aceștia din urmă, a unui contract de echilibrare și acces la PVT cu OTS. Operatorii de distribuție și operatorii de înmagazinare au doar dreptul de a cumpăra gaze naturale. Clienți finali care au încheiat contract de echilibrare și acces la PVT cu OTS au dreptul să vândă gaze naturale doar pentru a-și echilibra în mod eficient portofoliul propriu;

(4) Participarea efectivă la tranzacționare este permisă sub condiția îndeplinirii, de către participantul la piața centralizată de gaze naturale, a condițiilor prevăzute în convenția de participare și Acordul-cadru, după caz;

(5) BRM asigură disponibilitatea platformei de tranzacționare a produselor specifice conform unui orar stabilit de către aceasta și publicat pe pagina proprie de internet;

(6) BRM publică și actualizează permanent pe pagina proprie de internet calendarul de tranzacționare a produselor standard supuse tranzacționării pe fiecare dintre piețele

centralizate organizate și administrate subscrise pieței produselor standardizate pe termen mediu și lung.

Art. 8. Tranzacțiile efectuate în conformitate cu prevederile prezentului regulament dau naștere unor obligații valide și valabile pe întreaga durată, de la încheierea tranzacției până la stingerea tuturor obligațiilor contractuale.

Art.9. Ședințele de tranzacționare se desfășoară pe platforma electronică de tranzacționare (on line), conform procedurilor de tranzacționare specifice avizate de autoritatea competentă.

CAPITOLUL VI

CADRUL DE ORGANIZARE

A SESIUNILOR DE LICITATII FĂRĂ CASĂ DE CLEARING/CONTRAPARTE

Art 10. (1) Pentru a participa la sesiunile de licitații, participantul trebuie să constituie o garanție de participare în favoarea operatorului piețelor centralizate, în contul acestuia și în cuantumul stabilit de acesta în procedurile specifice de tranzacționare.

(2) În situația în care participantul este parte într-o tranzacție, garanția este blocată de operatorul piețelor centralizate până la semnarea contractului de vânzare - cumpărare. În această perioadă, garanția blocată nu poate fi folosită în scopul participării la o altă ședință de tranzacționare în cadrul pieței centralizate de gaze naturale.

(3) Operatorul piețelor centralizate va executa garanția de participare în condițiile în care participantul, deși a efectuat o tranzacție, nu semnează contractul de vânzare-cumpărare de gaze naturale.

(4) Garanția executată de operatorul piețelor centralizate se va vira părții prejudiciate prin ne semnarea contractului de către cealaltă parte.

(5) Operatorul piețelor centralizate va executa garanția ambilor participanți - parte în contract în situația în care în contractul de vânzare - cumpărare semnat nu sunt consemnate aceleași elemente din oferta tranzacționată, respectiv aceeași cantitate cu cea tranzacționată, același preț cu cel al tranzacției sau aceeași perioadă de livrare cu cea care a făcut obiectul tranzacționării.

(6) Operatorul piețelor centralizate va notifica ANRE cu privire la participanții care în contractul de vânzare-cumpărare semnat nu consemnează aceleași elemente din oferta tranzacționată.

(7) În cazul de executare a garanției prevăzut la alin. (5), contractul de vânzare-cumpărare semnat care nu consemnează aceleași elemente din oferta tranzacționată nu va fi considerat valabil și nu produce efecte juridice.

Art 11. În situația în care participantul nu este parte în tranzacție, garanția i se restituie în cel mult 3 zile lucrătoare, pe baza unei cereri în care se menționează contul și banca în care se face restituirea.

Art. 12. - În situația în care participantul este parte într-o tranzacție, dar cu o cantitate mai mică decât cea pentru care a depus garanție, dispozițiile de la art. 11 se aplică pentru partea din garanție corespunzătoare cantității netranzacționate.

CAPITOLUL VII

CADRUL DE ORGANIZARE A SESIUNILOR DE LICITATII

CU UTILIZAREA SERVICIILOR UNEI CASE DE CLEARING/CONTRAPĂRȚI

Art. 13. – (1) Operatorul piețelor centralizate BRM este Contraparte în tranzacțiile pe termen scurt.

(2) BRM poate desemna drept Contraparte Casa de Clearing.

(3) Contrapartea are rolul de a garanta buna desfășurare a procesului de decontare între clienți prin interpunerea între aceștia precum și prin sistemul de garanții aplicat participanților la piața centralizată. Contrapartea devine, din punct de vedere financiar, cumpărător pentru participantul la piețele centralizate care vinde și vânzător pentru participantul la piețele centralizate care cumpără și realizează atât facturarea cât și decontarea cu clienții.

(4) Sesiunile de licitații cu utilizarea serviciilor unei Contrapărți au următoarele caracteristici:

- a) pot participa toți operatorii economici care se califică conform criteriilor stabilite de Contraparte;
- b) sistemul de garantare va fi cel prevăzut în Acordul-cadru încheiat între Contraparte și participantul la piața și va consta în garanții constituite de participantul la piață în calitate de cumpărător în favoarea Contrapărții sub forma unui cont Escrow/Scrisoare de garanție bancară sau a altor garanții agreeate între Contraparte și participant. Contrapartea va avea dreptul de a solicita garanții financiare și pentru participantul la piețele centralizate care vinde gaze naturale, conform estimărilor de risc proprii ale Contrapărții. În cazul în care va solicita

garanții financiare pentru participantul la piețele centralizate care vinde gaze naturale, Contrapartea va garanta financiar în limita acestora executarea obligației de livrare a gazelor naturale;

- c) Cuantumul garanțiilor astfel constituite va fi stabilit pe baza criteriilor prevăzute în procedura de tranzacționare a fiecărui produs standard, în funcție de volumul tranzacționabil;
- d) atât plata produselor tranzacționate în sistemul Contrapărții cât și executarea garanțiilor în cazul neîndeplinirii condițiilor tranzacției, precum și plata tarifelor și comisioanelor percepute de Contraparte pentru serviciile sale se vor realiza prin debitare directă prin intermediul băncii contractate în acest scop de Contraparte, în măsura în care Contrapartea și participantul nu agreează altă modalitate de plată.

CAPITOLUL VIII

CADRUL DE ORGANIZARE

A SESIUNILOR DE TRANZACȚIONARE

Art. 14. În cadrul ședințelor de tranzacționare a produselor participanții lansează ofertele de vânzare/cumpărare, constând în perechi de valori cantitate - preț / număr de contracte standard - preț (și alte atribute specifice), în limita garanțiilor depuse.

Art. 15. O tranzacție este încheiată în momentul în care o pereche cantitate - preț / număr de contracte standard - preț (și alte atribute specifice), ofertată de un participant coincide cu o ofertă cantitate - preț / număr de contracte standard - preț (și alte atribute specifice) de sens contrar a altui participant. Pentru aceasta, participanții își vor putea ajusta ofertele în intervalul de timp pus la dispoziție de operatorul piețelor centralizate, care este stabilit pentru fiecare produs în parte prin procedurile specifice avizate de ANRE, publicate pe site-ul BRM.

Art. 16. Prețul de închidere al unei tranzacții este prețul la care ofertanții s-au pus de acord în cadrul ședinței de tranzacționare.

Lansarea ordinelor la tranzacționare:

Art. 17. (1) Produsele standardizate pe termen scurt se lansează la tranzacționare de către operatorul piețelor centralizate, prin mecanismul de tranzacționare dublu competitiv, având BRM în calitate de contraparte. Accesul la tranzacții, etapele sesiunilor de tranzacționare, mecanismele licitare și atribuire, precum procesul de garantare se realizează conform *„Procedurii de organizare și funcționare a pieței produselor standardizate pe termen scurt,*

administrată de societatea Bursa Română de Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) S.A.” avizată de ANRE.

(2) Participanții la tranzacții au obligația de a respecta condițiile din Convenția de participare și Acordul-cadru pentru prestări servicii de contraparte, încheiate cu BRM.

(3) Produsele standard pe termen mediu și lung care se tranzacționează în baza contractelor standard avizate de ANRE, a contractelor tip EFET, a contractelor preagreate și a contractelor propuse de către participantul inițiator, se lansează la tranzacționare de către operatorul piețelor centralizate, prin mecanismul de tranzacționare simplu și/sau dublu competitiv, după caz. Calendarul tranzacțiilor, accesul la piață, etapele sesiunilor de tranzacționare, mecanismele de licitare și atribuire, precum și procesul de garantare sunt prevăzute în „Procedura de organizare și funcționare a pieței produselor standardizate pe termen mediu și lung administrată de societatea Bursa Română de Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) S.A.” și, respectiv „Procedura de tranzacționare pe piețele centralizate de gaze naturale administrate de societatea Bursa Română De Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) S.A., în condițiile utilizării unei contrapărți”, avizată de ANRE.

CAPITOLUL IX

CARACTERISTICILE PRODUSELOR STANDARDIZATE TRANZACTIONABILE

Art. 18. Produsele tranzactionabile prezinta urmatoarele caracteristici :

A. Produsele tranzactionabile pe termen scurt:

- (1) sunt produse standard atât în ceea ce privește durata livrărilor de gaze naturale, cât și în ceea ce privește locul de livrare, respectiv PVT;
- (2) elementele care pot fi modificate de către părți în cadrul ședințelor de tranzacționare sunt : prețul, exprimat în **lei/kWh**, și cantitatea tranzacționată, exprimată în **kWh/h**;
- (3) tranzacțiile încheiate se notifică OTS de către operatorul piețelor centralizate de gaze naturale;
- (4) prețul și cantitatea aferente unei tranzacții încheiate nu pot fi modificate ulterior încheierii tranzacției;

B. Produsele tranzacționabile pe termen mediu și lung :

- (1) produsele tranzacționate sunt produse standard în ceea ce privește locul de livrare, respectiv PVT, și durata livrărilor de gaze naturale;
- (2) pentru tranzacționarea gazelor naturale în baza contractelor standard avizate de către ANRE, clauzele contractelor de vânzare-cumpărare aferente fiecărui produs tranzacționat direct între participanți nu pot fi modificate ulterior datei încheierii tranzacției. Cantitatea tranzacționată în baza unui astfel de contract este de **1 MWh/zi**;
- (3) pentru produsele tranzacționate direct între participanți în baza contractelor standard avizate de către ANRE, obiectul tranzacției este reprezentat de un contract standard sau un multiplu de contracte standard, iar elementele care pot fi modificate de către părțile interesate în cadrul ședințelor de tranzacționare sunt prețul per contract standard și numărul de contracte standard tranzacționate;
- (4) în cazul tranzacțiilor încheiate direct între participanți, prețul și numărul de contracte standard aferente unei tranzacții încheiate rămân fixe pe perioada derulării contractului standard;
- (5) în cazul produselor tranzacționate prin mecanismul cu contraparte, elementele care pot fi modificate în cadrul ședințelor de tranzacționare de către participanții la piața centralizată sunt prețul, exprimat în lei/MWh, și cantitatea tranzacționată, exprimată în MWh/zi;
- (6) în cazul tranzacțiilor încheiate prin mecanismul cu contraparte, prețul și cantitatea aferente unei tranzacții nu pot fi modificate ulterior datei încheierii acesteia;
- (7) pentru tranzacționarea gazelor naturale în baza contractului standard de tip EFET sau în baza unor contracte preagreate, fiecare dintre participanții care au preagreat un astfel de contract va transmite la BRM, odata cu ordinul initiator, lista sa de eligibilitate. În această situație, accesul la tranzacționarea produselor respective, prin emiterea de ordine de răspuns, este permis numai participanților care se află pe lista de eligibilitate a initiatorului ordinului, cu condiția ca în această listă să se regăsească minimum 8 participanți;
- (8) pentru tranzacționarea gazelor naturale în baza unor contracte definite de către participantul inițiator al ordinului de tranzacționare, accesul la tranzacționarea produsului respectiv, prin emiterea de ordine de răspuns, este permis oricărui participant înregistrat la piața centralizată de gaze naturale care îndeplinește condițiile prevăzute în convenția de participare. În această situație, BRM are obligația publicării produsului oferit la tranzacționare, inclusiv a contractului aferent și a eventualei

documentatii necesare , pentru o perioadă de cel puțin 3 zile lucrătoare înainte datei prevăzute pentru tranzacționarea respectivului produs;

- (9) clauzele contractelor de vânzare-cumpărare prevăzute la alin. (7) și (8) aferente fiecărui produs tranzacționat direct între participanți nu pot fi modificate ulterior datei încheierii tranzacției. Prețul este exprimat în lei/MWh, cantitatea tranzacționată în baza unui astfel de contract este exprimată în MWh/zi, în profilul constant stabilit prin contract, și nu pot fi modificate ulterior datei încheierii tranzacției.

CAPITOLUL X

PUBLICAREA INFORMATIILOR

Art. 19. (1) Pentru tranzacțiile încheiate în cadrul pieței produselor standardizate pe termen scurt, BRM publică zilnic, la sfârșitul intervalului de tranzacționare, pe pagina proprie de internet, următoarele informații:

- a) volumele tranzacționate pentru ziua următoare și numărul de tranzacții încheiate în acest sens;
- b) volumele tranzacționate pentru restul zilei gaziere și numărul de tranzacții încheiate în acest sens - pentru fiecare produs în parte;
- c) prețul minim de tranzacționare - pentru fiecare produs în parte;
- d) prețul maxim de tranzacționare - pentru fiecare produs în parte;
- e) prețul mediu - pentru fiecare produs în parte, calculat ca medie ponderată a prețurilor la care s-a tranzacționat respectivul produs;
- f) prețul de închidere al zilei de tranzacționare – ultimul preț de tranzacționare înregistrat la închiderea pieței pentru fiecare produs în parte;
- g) variația prețului de închidere al zilei față de prețul de închidere al zilei anterioare - pentru fiecare produs în parte;
- h) numărul participanților înregistrați la piață care au depus minimum o ofertă în piață, indiferent de sensul acesteia - vânzare sau cumpărare.

(2) BRM va publica informațiile prevăzute la lit. a)-e) la fiecare două ore și zilnic informațiile prevăzute la lit. f)-h).

Art. 20. – La solicitarea OTS, BRM va transmite acestuia informațiile zilnice referitoare la tranzacțiile încheiate în cadrul pieței produselor standardizate pe termen scurt, în conformitate cu un protocol de transmitere a informațiilor agreat de comun acord.

Art. 21. – (1) Pentru tranzacțiile încheiate în cadrul pieței produselor standardizate pe termen mediu și lung, BRM va publica zilnic, la sfârșitul intervalului de tranzacționare, pe pagina proprie de internet, următoarele informații:

a) volumele tranzacționate și numărul de tranzacții încheiate în acest sens - pentru fiecare produs în parte;

b) prețul minim de tranzacționare al zilei - pentru fiecare produs în parte;

c) prețul maxim de tranzacționare al zilei - pentru fiecare produs în parte;

d) prețul mediu al zilei de tranzacționare - pentru fiecare produs în parte, calculat ca medie ponderată a prețurilor la care s-a tranzacționat respectivul produs;

e) prețul mediu actualizat - pentru fiecare produs în parte - pentru produsele tranzacționabile în cadrul unui interval mai larg de timp, calculat ca medie ponderată a tuturor tranzacțiilor efectuate de la începutul intervalului de tranzacționare a produsului respectiv până la sfârșitul zilei de tranzacționare;

f) variația prețului mediu actualizat față de prețul mediu/actualizat al zilei anterioare - pentru fiecare produs în parte;

g) prețul de închidere al zilei de tranzacționare – ultimul preț de tranzacționare înregistrat la închiderea pieței pentru fiecare produs în parte;

h) variația prețului de închidere al zilei față de prețul de închidere al zilei anterioare - pentru fiecare produs în parte;

i) numărul participanților înregistrați la piață care au depus minimum o ofertă în piață, indiferent de sensul acesteia - vânzare sau cumpărare.

Art. 22. BRM va transmite lunar ANRE informații detaliate cu privire la fiecare tranzacție încheiată pe piața centralizată de gaze naturale din fiecare sesiune de tranzacționare până cel târziu la data de 10 a lunii în curs pentru luna precedentă, conform reglementărilor ANRE.

CAPITOLUL XI

DISPOZIȚII FINALE

Art. 23. – (1) Participarea la piețele centralizate de gaze naturale administrate de BRM este voluntară.

(2) Un participant la piața centralizată de gaze naturale se poate retrage din proprie inițiativă de la piața centralizată în baza unei înștiințări scrise, semnate de reprezentantul legal al participantului la piață.

Art. 24. BRM va proceda la **suspendarea sau excluderea** unui operator economic de la participarea la piața centralizată în situația în care acesta nu respectă prevederile Convenției de participare, ale Acordului cadru de prestări servicii de contraparte, ale regulamentului BRM privind cadrul organizat de tranzacționare pe piața centralizată de gaze naturale și/sau ale procedurilor specifice organizării și funcționării pieței centralizate. Excluderea va fi supusă aprobării unei comisii a BRM.

Art. 25. Pentru activitățile și serviciile desfășurate, titularul licenței de administrare a pieței centralizate, precum și Casa de clearing/Contrapartea au dreptul să perceapă participanților la piața centralizată tarife și comisioane, în condițiile prevăzute de lege.

Art. 26. Operatorul piețelor centralizate va face publice pe site-ul său tarifele și comisioanele practicate, prezentul Regulament, precum și toate procedurile asociate activității de administrare a piețelor centralizate de gaze naturale avizate de ANRE.

**DESCRIEREA SI CARACTERISTICILE PRODUSELOR STANDARD
TRANAZCȚIONALBILE**

A. PIAȚA PRODUSELOR PE TERMEN SCURT

SPECIFICAȚII	PRODUSE STANDARD
SEGMENT	PIAȚA PRODUSELOR PE TERMEN SCURT
DENUMIRE PRODUS	WITHIN - DAY (SIMBOL : WD)
DESCRIERE	Contracte cu livrare fizică gaze naturale în SNT. Tranzacționabile pentru restul orelor rămase din ziua Z, cu perioadă de grație 3 h.
PUNCT DE LIVRARE	PUNCT VIRTUAL de TRANZACȚIONARE (PVT) S.N.G.N. TRANSGAZ – ROMÂNIA
VOLUM CONVENȚIONAL CONTRACT	1 kWh/h
LOT MINIM TRANZACȚIONABIL	1 CONTRACT (adică Volum minim = 1 LOT = 1 kWh/h)
UNITATE DE MĂSURA PREȚ	conform legislației în vigoare
PAS PREȚ	0,00001 Lei / kWh/h sau 0,01 lei/MWh
PERIOADA DE TRANZACȚIONARE	7 Zile/saptamana, 24 h/zi
CONTRACTE TRANZACȚIONABILE	RESTUL ZILEI
SEGMENT	PIAȚA PRODUSELOR PE TERMEN SCURT
DENUMIRE PRODUS	DAY – AHEAD (SIMBOL : DA)

DESCRIERE	Contracte cu livrare fizică gaze naturale în SNT. Tranzacționabile în următoarea zi lucrătoare
PUNCT DE LIVRARE	PUNCT VIRTUAL de TRANZACȚIONARE (PVT) S.N.T.G.N. TRANSGAZ – ROMÂNIA
UNITATE DE MASURA CONTRACT	kWh/h
VOLUM CONVENȚIONAL CONTRACT	1 kWh/h
LOT MINIM TRANZACȚIONABIL	1 CONTRACT (adică Volum minim = 1 LOT = 1 kWh/h)
UNITATE DE MASURĂ PREȚ	conform legislației în vigoare
PERIOADA DE TRANZACȚIONARE	7 Zile/săptămână, 24 h/zi

B. PIAȚA PRODUSELOR PE TERMEN MEDIU ȘI LUNG

SPECIFICAȚII	PRODUSE STANDARD
SEGMENT	PIAȚA PRODUSELOR PE TERMEN MEDIU ȘI LUNG
DENUMIRE PRODUSE	WEEKEND WEEK MONTH FIRST QUARTER SECOND QUARTER THIRD QUARTER FOURTH QUARTER FIRST SEMESTER

	SECOND SEMESTER COLD SEASON WARM SEASON GAS YEAR CALENDAR YEAR
DESCRIERE	Contracte cu livrare fizică gaze naturale în SNT. Tranzacționabile conform calendarului afișat pe website-ul BRM.
PUNCT DE LIVRARE	PUNCT VIRTUAL de TRANZACȚIONARE (PVT) S.N.G.N. TRANSGAZ – ROMÂNIA
VOLUM CONVENȚIONAL CONTRACT	1 MWh/zi
LOT MINIM TRANZACȚIONABIL	1 CONTRACT (adica Volum minim = 1 MWh /zi)
UNITATE DE MASURA PREȚ	conform legislației în vigoare
TIPURI DE CONTRACTE TRANZACȚIONABILE	- SĂPTĂMÂNNALE (perioadă de livrare – oricare săptămână gaziera și multiplu) - LUNARE (perioadă de livrare - oricare lună gazieră și multiplu) - TRIMESTRIALE (perioadă de livrare - oricare din cele 4 trimestre ale anului gazier) - SEMESTRIALE (perioadă de livrare - oricare din cele 2 semestre ale anului gazier) - SEZONIERE: a) perioadă de livrare în SEZON RECE (octombrie-martie) b) perioadă de livrare în SEZON CALD (aprilie – septembrie) - ANUALE (perioadă de livrare anul gazier/anul calendaristic)

SPECIFICAȚII	Volumul contractului este calculat ca produs între nr. zilelor din perioada de livrare și cantitatea de gaze naturale care va fi livrată zilnic.
---------------------	--

ANEXA 2
la Regulament

CONVENȚIE DE PARTICIPARE

la piața centralizată de gaze naturale administrată de BRM

nr. .... / .....

Încheiată între:

BURSA ROMÂNĂ DE MĂRFURI

Nr. de înregistrare la Registrul Comerțului J40/19450/1992

Cod Unic de Înregistrare RO1562694

Licența nr. 1797/19.07.2013 emisă de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei

denumită în cele ce urmează “BRM”, în calitate de Operator al piețelor centralizate de gaze naturale

și

Societatea.....
.

cu sediul în localitatea.....strada....., cod poștal....., tel....., fax....., adresa e - mail....., având cont deschis la banca ....., cont nr.....

**Nr.   de   înregistrare   la   Registrul
Comerțului.....**

**Cod   Unic   de
Înregistrare.....**

Licența nr.*¹) ..... / ..... emisă de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei,

Nr. cont la Registrul de tranzacționare pe piețele centralizate de gaze naturale.....,

denumită în cele ce urmează „Participant”, în calitate de participant în Ringul contractelor bilaterale de gaze naturale,

denumite în mod colectiv „Părțile”.

*) unde este cazul

PREAMBUL

Participantul încheie cu Bursa Română de Mărfuri prezenta Convenție de participare în **la piața centralizată de gaze naturale administrată de BRM**, denumită în cele ce urmează „Convenție”, în condițiile transmiterii următoarelor documente :

- Certificat constatator emis de catre Oficiul Registrului Comertului, in original sau in copie, cu cel mult 90 de zile inainte de data depunerii dosarului de afiliere
- copie a ultimului bilant contabil
- copie CUI
- copie a licenței valabile emise de către ANRE pentru comercializarea gazelor naturale (cu excepția titularilor de licență de distribuție, titularilor de licență de înmagazinare din sectorul gazelor naturale și clienților finali care au încheiat, în prealabil, contract de echilibrare și acces la PVT cu OTS)
- contractul de echilibrare și acces la PVT încheiat cu OTS
- dovada calității de membru acționar sau de membru afiliat al Bursei Române de Mărfuri;
- dovada deținerii unui cod ACER, în cazul participanților care se înscriu la tranzacții pe piața angro.

I.TERMINOLOGIE

Termenii utilizați în prezenta Convenție sunt definiți conform prevederilor Regulamentului privind cadrul organizat de tranzacționare pe piețele centralizate de gaze naturale administrate de Societatea Bursa Română de Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) S.A., aprobat prin ordin al președintelui ANRE (denumit în continuare ”Regulament”), ale procedurilor de tranzacționare specifice pietelor centralizate de gaze naturale administrate de BRM și avizate de ANRE(denumite în cele ce urmează „Proceduri”) , precum și ale altor acte normative aplicabile.

II. OBIECTUL CONVENȚIEI

Prezenta Convenție definește drepturile și obligațiile Părților administrarea, organizarea, participarea și derularea tranzacțiilor în Ringul contractelor bilaterale de gaze naturale.

III.DREPTURILE PARTICIPANTULUI

1. Participantul are dreptul să introducă și să întrețină ordine, prin care își exprimă intenția fermă de a cumpăra sau de a vinde anumite cantități de gaze naturale, la un preț ferm precizat și pe o perioadă predefinită, în baza:

- produselor si contractelor aferente, prevăzute în regulament și in procedurile specifice ca fiind aplicabile pentru Piața produselor standardizate pe termen scurt sau pentru Piața produselor standardizate pe termen mediu și lung.
- acordului cadru pentru prestarea serviciilor de contraparte, pentru produsele tranzactionate prin intermediul Contrapartii.

2. Participantul are dreptul să solicite retragerea ordinului inițiator publicat în vederea organizării de ședințe de tranzacționare sau republicarea unui ordin inițiator pentru care ședința de tranzacționare a fost anulată, conform termenelor și condițiilor precizate prin Regulament.

3. Participantul are dreptul să îi fie restituite garanțiile constituite în scopul participării la o ședință de tranzacționare, în conformitate cu prevederile Regulamentului.

4. Prezenta Convenție poate înceta în baza unei înștiințări scrise, transmisă de Participant în conformitate cu prevederile Regulamentului, fără ca acest lucru să afecteze îndeplinirea obligațiilor Participantului către alți Participanți și/sau către BRM, obligatii existente la data încetării Convenției.

5. În cazul în care textul Convenției este revizuit, iar modificarea/modificările avizate de ANRE nu sunt acceptate și de către Participant, acesta va notifica BRM cu privire la renunțarea la calitatea sa de Participant, în termen de maxim 5 zile lucrătoare de la data modificării. Într-o astfel de situație, Convenția se va aplica în versiunea nemodificată până data primirii notificării.

6. În situația în care Participantul renunță la calitatea sa, acesta nu poate solicita restituirea tarifelor prevăzute in Regulament.

7. Înainte de a primi originalele prin intermediul curieratului, Participantul are dreptul de a primi prin posta electronica/fax facturile care au ca obiect tarifele și comisioanele aferente activității desfășurate de BRM, în termen de 2 zile lucrătoare de la emiterea acestora și în timp util, astfel încât să poată fi achitate la scadență.

IV. OBLIGAȚIILE PARTICIPANTULUI

1. Participantul trebuie să respecte pe deplin prevederile Regulamentului, Procedurilor, precum și ale prezentei Convenții.

2. În vederea participării la ședințele de tranzacționare organizate, Participantul trebuie să constituie garanții de participare în favoarea BRM. Cuantumul, termenul de depunere si valabilitatea acestor garanții sunt cele stabilite prin Regulament și Proceduri.

3. În cazul desemnării sale drept parte într-o tranzacție, Participantul este obligat să încheie contractul aferent produsului tranzactionat, cu respectarea prevederilor Regulamentului și Procedurilor.

4. Participantul are obligația să notifice BRM asupra oricăror modificări intervenite în documentele/datele furnizate în vederea înregistrării pentru participarea sa pe piețele

centralizate de gaze naturale. În cazul în care datele de identificare ale Participantului menționate în prezenta Convenție se modifică, Părțile vor încheia un act adițional în acest sens.

V. DREPTURILE BRM

1. BRM are dreptul să decidă suspendarea / revocarea dreptului de tranzacționare sau rezilierea prezentei Convenții, în conformitate cu propriul Regulament de Organizare și Funcționare (ROF), cu Regulamentul și / sau cu prezenta Convenție.

2. În cazul în care, din culpa Participantului, contractul de vânzare – cumpărare semnat de acesta cu partea desemnată și notificată în urma ședinței de tranzacționare, nu coincide în formă și conținut cu textul contractului asociat tipului de produs tranzacționat (respectiv contractul standard al BRM, preagreat sau asociat ordinului initiator, după caz), BRM are dreptul de a executa garanțiile de participare la ședința de tranzacționare, în conformitate cu prevederile Regulamentului.

Excepție fac situațiile în care una sau mai multe dintre prevederile contractuale trebuie completate / modificate ca urmare a modificărilor legislației aplicabile, ca urmare a depistării unei erori materiale ce impune corecție sau ca urmare a depistării unor neconcordanțe între textul contractului și legislația aplicabilă. Aceste completări / modificări se vor face cu înștiințarea și acordul Părților.

3. BRM are dreptul să solicite și să încaseze tarifele și comisioanele aferente activității desfășurate, conform prevederilor Regulamentului. Participantul poate efectua plata facturilor care au ca obiect tarifele și comisioanele aferente activității desfășurate de BRM anterior primirii acestora în original.

În cazul neachitării acestora până la termenul scadent, BRM are dreptul de a suspenda accesul participantului la ședințele de tranzacționare, până la momentul onorării obligațiilor.

4. În situația în care nu este posibilă asigurarea bunei desfășurări a ședinței electronice de tranzacționare, dar este posibilă reluarea acesteia în aceeași zi, BRM are dreptul de a prelungi perioada de tranzacționare cel puțin cu perioada de timp de întrerupere, începând cu ora reluării
ședinței.

VI. OBLIGAȚIILE BRM

1. BRM are obligația să respecte pe deplin prevederile Regulamentului și procedurilor specifice avizate de ANRE, precum și prevederile prezentei Convenții.

2. BRM are obligația de a programa, organiza și anula ședințele de tranzacționare, cu respectarea întocmai a prevederilor Regulamentului, Procedurilor și ale prezentei Convenții.

3. BRM va transmite în timp util notificările aferente tranzacțiilor, atât către Participanți, cât și Operatorului Sistemului Național de Transport al Gazelor Naturale, în speta SNTGN Transgaz SA.

4. BRM va întocmi și transmite la ANRE raportări aferente tranzacțiilor încheiate, conform reglementărilor în vigoare.

5. BRM are obligația să asigure un mediu de tranzacționare în condiții de corectitudine, obiectivitate, independență, echidistanță, transparență și nediscriminare.

6. BRM are obligația de a asigura securitatea accesului la platformele de tranzacționare și confidențialitatea informațiilor sensibile comercial.

VII. FORȚA MAJORĂ

1. Nici una dintre Părți nu răspunde de neexecutarea în termen și / sau de executarea în mod necorespunzător, total sau parțial, a oricărei obligații care îi revine în baza prezentei Convenții, dacă o asemenea situație se datorează unui caz de forță majoră, survenit în condițiile legii. Partea care invocă un caz de forță majoră are obligația notificării celeilalte părți, în termen de maximum 48 de ore de la data apariției acestuia, notificare urmată de remiterea înscrisului justificativ, emis în conformitate cu legislația în vigoare, în termen de 20 de zile calendaristice de la aceeași dată.

2. Prevederile pct. 1 nu se aplică în situația cazului fortuit.

VIII. LEGISLAȚIA APLICABILĂ. SOLUȚIONAREA LITIGIILOR

1. Prezenta Convenție este interpretată și guvernată în conformitate cu legile române în vigoare.

2. Părțile convin ca orice neînțelegere sau litigiu decurgând din sau în legătură cu prezenta Convenție, inclusiv referitor la încheierea, executarea ori desființarea sa, să fie soluționată pe cale amiabilă, într-un termen care nu poate depăși 5 (cinci) zile de la data notificării.

În caz contrar, se va apela la arbitrajul Curții de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a României, în conformitate cu Regulile de procedură arbitrală ale acestei Curți și în conformitate cu Codul de procedură civilă. Limba arbitrajului va fi limba română.

IX. DISPOZIȚII FINALE

Prezenta Convenție se consideră reziliată de plin drept, cu efect imediat, fără vreo altă formalitate ori intervenția instanței judecătorești / altei autorități, în situația în care Participantului i-a fost retrasă calitatea de membru afiliat al BRM.

Prezenta Convenție a fost încheiată astăzi, ..., în două exemplare originale, câte unul pentru fiecare Parte, este valabilă pe durata unui an calendaristic și se prelungește automat cu câte un an, în cazul în care niciuna din părți nu notifică încetarea convenției în scris, cu un preaviz de minimum 15 zile.

Reprezentant legal

Bursa Română de Mărfuri

Reprezentant legal

SC.....